

Przedmiot: język polski, klasa VI

Temat: Zimowe krajobrazy

Nauczyciel: Lidia Bęben, SP 27 w Toruniu

Czas trwania: 45 minut

Cel: Opiszę sytuację i obrazy poetyckie przedstawione w wierszu Jerzego Harasimowicza pt. „Sad, styczeń”

Kryteria sukcesu:

- podam skojarzenia związane z wyrazami *sad* i *styczeń*,
- przyporządkuję rysunki do poszczególnych zwrotek utworu,
- wskażę w notatce błędne informacje,
- sformułuję poprawną wypowiedź z dbałością o kulturę i estetykę języka,
- nazwę środki poetyckie użyte w wierszu oraz wyjaśnię ich funkcje,

Metody:

- metoda aktywizująca – burza mózgów,
- rozmowa kierowana,
- praca z tekstem.

Formy pracy:

- zespołowa,
- praca w parach,
- praca w grupach.

Środki dydaktyczne:

- podręcznik do kształcenia literackiego i kulturowego „Słowa na start! 6” (s. 122),
- plansza z rysunkami do wiersza,
- karta pracy „Zima w sadzie”.

Przebieg lekcji:

Omawiane zagadnienia i czynności uczniów

1. Gra wyobraźni.

- Burza mózgów, podczas której uczniowie wymieniają swoje skojarzenia dotyczące słów *sad* i *styczeń*.

2. Poetycki obraz zimy.

- Przeczytanie wiersza przez nauczyciela, wyjaśnienie słów: *pąs*, *siekacze*.

- Praca w parach: zebranie informacji na temat sytuacji opisanej w wierszu Jerzego Harasymowicza.

- Odczytanie utworu przez chętnego ucznia i przyporządkowanie przez uczniów ilustracji do zwrotek wiersza (karta pracy).
- Wymiana kart w parach.
- Sprawdzenie ćwiczenia – przyklejenie „buźki” na kartach z poprawnymi rozwiązaniami.

- Praca w czteroosobowych grupach – porządkowanie informacji na temat sytuacji przedstawionej w wierszu (zadanie 2. w karcie pracy).

- Prezentacja na forum klasy poprawionych notatek.

- Realizacja ćwiczenia 7. „Po przeczytaniu...” ze s. 122 podręcznika – wyjaśnienie, w jaki sposób osoba mówiąca w wierszu postrzega świat i przyrodę.

3. Poetyka wiersza.

- Określenie funkcji porównania użytego w tekście (ć.

- Rozmowa dotycząca funkcji zdrobnień występujących w wierszu.

- Wyjaśnienie znaczenia przenośni *sęk księżycy* zastosowanej przez poetę (ćwiczenie 4. „Po przeczytaniu...”).

- Opisanie nastroju utworu (ćwiczenie 6. „Po przeczytaniu...”).

- Realizacja zadania 3. w karcie pracy – ocena prawdziwości zdań dotyczących budowy wiersza Jerzego Harasymowicza i zastosowanych w nim środków poetyckich (prawda/fałsz).

- Sprawdzenie poprawności wykonania ćwiczenia.

4. Zadanie domowe:

Jakie kolory – Twoim zdaniem – potrzebne są do przedstawienia przyrody opisanej w utworze? Wykonaj ilustrację do wybranej zwrotki wiersza „Sad, styczeń”.

Karta pracy

Zima w sadzie

W których zwrotkach wiersza Jerzego Harasymowicza zostały opisane krajobrazy ukazane na ilustracjach? Wstaw w kratki przy rysunkach cyfry 1, 2 i 3, odpowiadające kolejnym strofom utworu.

W podanych tekstach podkreślcie zdania, które nie opisują sytuacji przedstawionej w wierszu Jerzego Harasymowicza. Następnie poprawcie te wypowiedzenia tak, aby zawierały prawdziwe informacje dotyczące utworu.

- A) W wierszu Jerzego Harasymowicza *Sad, styczeń* osoba mówiąca opisuje uroki zimy. Miejscem, któremu poświęca szczególnie dużo uwagi, jest sad pełen jabłoni. Osoba mówiąca patrzy z bardzo daleka na owocowe drzewa i dostrzega na gałęziach małe czerwone kulki – jabłuszka. Te pojedyncze owoce, których nikt nie zerwał latem i jesienią, są jedynym pokarmem dla gili podczas długich, zimowych dni.
- B) W sadzie od czasu do czasu pojawiają się zające. Z głodu obgryzają one korę drzew. W ten sposób na ciemnych pniach tworzą się jasne obręcze. Wśród jabłoni panuje harmider, ponieważ gawrony cały czas krzyczą, dopominając się o jedzenie.
- C) Nocą nad sadem na bezchmurnym niebie pojawia się księżyc. Jest on mały i przypomina rogala. Oświetla drzewa, które pod naporem wiatru kłaniają się nocy zimowej. Noc jest pełna majestatu jak sowa, która siedzi na sęku drzewa.

A) _____

B) _____

C) _____

Nacobezu

1. Podkreśliście wszystkie zdania, które nie opisują sytuacji przedstawionej w wierszu Jerzego Harasymowicza.	
2. W poprawionym tekście wszystkie informacje są prawdziwe.	
3. Nie popełniście błędów ortograficznych.	
4. Nie popełniście błędów interpunkcyjnych.	
5. Tekst zapisaliście czytelnie i starannie.	

Wstawcie literę *P* w kratki przy zdaniach prawdziwych, a literę *F* – obok zdań fałszywych.

- Wiersz *Sad, styczeń* zbudowany jest z 3 wersów.
- Każdą zwrotkę utworu Jerzego Harasymowicza tworzą 4 linijki tekstu.
- W tekście nie ma epitetów.
- Zdrobienia służą do wyrażania emocjonalnego stosunku do opisywanego przedmiotu lub prezentowanej osoby.
- Użyte w wierszu sformułowanie *Gil – zimowe jabłuszko* to przykład porównania.
- W wierszu Jerzego Harasymowicza panuje nastrój tajemniczości.
- Sformułowanie *czasem tylko gawron jak marszałek coś zawoła* to porównanie.